

ЦИВІЛІСТИКА, ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО

КУЗЬМІН Д. В.,
кандидат юридичних наук,
старший викладач кафедри
соціально-гуманітарних дисциплін
(Конотопський інститут
Сумського державного університету)

УДК 656.13

**МЕТОДИ МЕХАНІЗМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ
ПАСАЖИРСЬКИХ ПЕРЕВЕЗЕНЬ АВТОМОБІЛЬНИМ ТРАНСПОРТОМ**

Стаття досліджує методи механізму забезпечення безпеки пасажирських перевезень автомобільним транспортом. Встановлено, що під методами забезпечення безпеки пасажирських перевезень автомобільним транспортом необхідно розуміти сукупність прийомів і способів здійснення, реалізації суб'єктом транспортної мережі покладених на нього функцій, виконання поставлених завдань і досягнення основної мети – безпечних пасажирських перевезень автомобільним транспортом.

Ключові слова: безпека пасажирських перевезень автомобільним транспортом, механізм забезпечення, методи механізму забезпечення.

В статье исследовано категорию механизм обеспечения безопасности пассажирских перевозок автомобильным транспортом. Установлено, что под формой обеспечения безопасности пассажирских перевозок автомобильным транспортом необходимо понимать внешнее проявление влияния субъекта на соответствующий объект с целью поддержания безопасного функционирования данной транспортной системы. А методы – совокупность приемов и способов осуществления, реализации субъектом транспортной сети возложенных на него функций, выполнение поставленных задач и достижения основной цели – безопасных пассажирских перевозок автомобильным транспортом.

Ключевые слова: безопасность пассажирских перевозок автомобильным транспортом, механизм обеспечения безопасности, методы механизма.

The article studies methods of the mechanism of ensuring the safety of the passenger transportations by automobile transport. It was determined that under methods of ensuring the safety of the passenger transportations we must understand the community of ways and methods of the fulfillment and realization by the subject of the transport network functions, the fulfillment of the tasks and the achievement of the main purpose – the safety of the passenger transportations by automobile transport.

Key words: safety of the passenger transportations by automobile transport, mechanism of ensuring, methods of the mechanism of ensuring.

Вступ. Забезпечення безпеки пасажирських перевезень автомобільним транспортом являє собою складну систему цілеспрямованої діяльності відповідних суб'єктів, коли вплив зовнішніх і внутрішніх факторів не приводить до погіршення рівня безпеки пасажирських

перевезень автомобільним транспортом всіх учасників дорожнього руху. Ця діяльність здійснюється різними методами для досягнення поставлених завдань та реалізації мети, що стоять перед системою забезпечення безпеки пасажирських перевезень автомобільним транспортом.

Постановка завдання. Метою даного дослідження є з'ясування сутності методів механізму забезпечення безпеки пасажирських перевезень автомобільним транспортом на підставі аналізу сучасних наукових позицій щодо механізм забезпечення безпеки.

Результати дослідження. Передусім, слід з'ясувати зміст поняття метод. Метод (від гр. – шлях до чого-небудь) – це свідомі систематичні й послідовні дії, що ведуть до досягнення якої-небудь мети [1, с. 236].

Найчастіше під терміном «метод» розуміють спосіб чи прийом здійснення чого-небудь. Найбільш типовими теоретичними визначеннями категорії методу є підходи, де метод трактується як спосіб, підхід, інструмент, прийом, комплекс різноманітних засобів, що використовуються для досягнення певної мети. Особливого значення проблема методів набуває в сфері державного регулювання, адже від правильного вибору, ефективного їх застосування значною мірою залежить досягнення організаційно-політичних та економічних цілей [2, с. 249].

Підтримуючись наведеної позиції, вважаємо, що під методами забезпечення безпеки пасажирських перевезень автомобільним транспортом необхідно розуміти сукупність різноманітних способів, прийомів та засобів здійснення безпосереднього й цілеспрямованого впливу суб'єктів забезпечення безпеки пасажирських перевезень на загрози пасажирським перевезенням.

Комплексний характер забезпечення безпеки пасажирських перевезень автомобільним транспортом, передбачає існування певного розмаїття адміністративно-правових методів. Характеризуючи види методів забезпечення безпеки пасажирських перевезень автомобільним транспортом, пропонується виходити із загальноприйнятого їх поділу на адміністративні та економічні методи, методи контролю та нагляду, переконання та примусу.

Адміністративні методи пронизують усі відносини в сфері публічного адміністрування, їх, зазвичай, визначають як способи або засоби впливу на діяльність підприємств, установ і організацій, посадових осіб та громадян шляхом прямого встановлення їх прав та обов'язків через систему норм, що спираються на систему підпорядкування, владні повноваження. Вони передбачають односторонній вибір суб'єктом способу вирішення завдання чи конкретного варіанта поведінки об'єкта, прямий вплив на керований об'єкт. Суб'єкт в межах своєї компетенції приймає рішення, юридично обов'язкове для об'єкта [3, с. 129]. Такий прямий регулюючий вплив, як зауважує Ю. П. Битяк, виходить безпосередньо з владної природи регулювання – так реалізується виконавча влада [4, с. 166]. «Адміністративність» методу означає, що приписи держави мають не рекомендаційний, а обов'язковий (імперативний) характер. Без їх використання неможливе досягнення мети впорядковуючого впливу на поведінку різних учасників регулятивних суспільних відносин [5, с. 300]. Адміністративні методи базуються на застосуванні нормативних актів (розпоряджень, наказів, постанов органів виконавчої влади), мають директивний, обов'язковий характер, ґрунтуються на таких управлінських відносинах як дисципліна, відповідальність, влада, примус [6, с. 143].

Варто підтримати позицію Т. О. Коломoeць, яка виділяє 3 основні групи адміністративних методів, а саме: регламентаційні, розпорядчі, нормативні [6, с. 144].

Суть адміністративних регламентаційних методів полягає у встановленні складу елементів системи і зв'язків між ними за допомогою закріплення визначених обов'язків, загальної регламентації. Вони закріплюються за допомогою положень, статутів, посадових інструкцій та інших регламентів. В свою чергу, регламентаційні методи Т. О. Коломoeць ще ділить на методи загально-організаційного регламентування, функціонального регламентування, структурного регламентування та посадового регламентування [6, с. 145].

Загально-організаційне регламентування включає закони, статuti і положення загально-організаційного характеру, які встановлюють організаційну структуру і порядок функціонування соціальної системи в цілому. Якщо вести мову про забезпечення безпеки паса-

жирських перевезень автомобільним транспортом, до загально-організаційних нормативних актів необхідно віднести Закони України «Про дорожній рух», «Про транспорт» «Про автомобільний транспорт», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про екстрену медичну допомогу» тощо.

Функціональне регламентування охоплює положення, які визначають і встановлюють внутрішній розпорядок роботи, організаційний статус різних ланок, їх цілі, завдання, функції, повноваження, відповідальність тощо. Функціональне регламентування як метод забезпечення безпеки пасажирських перевезень автомобільним транспортом полягає у прийнятті нормативно-правових актів, що закріплюють діяльність конкретних суб'єктів забезпечення безпеки пасажирських перевезень автомобільним транспортом (органів виконавчої влади). До них можна віднести Положення про Міністерство інфраструктури України, Положення про Державну інспекцію України з безпеки на наземному транспорті, Положення про Міністерство внутрішніх справ України та ін.

Структурне регламентування включає організаційні аспекти діяльності суб'єктів забезпечення безпеки пасажирських перевезень автомобільним транспортом, які відображають елементи і взаємозв'язок внутрішніх структур.

До структурного регламентування необхідно віднести прийняття положень про управління, відділи, сектори суб'єктів забезпечення безпеки пасажирських перевезень автомобільним транспортом. Наприклад, Положенням про Департамент інноваційного розвитку промисловості Харківської обласної державної адміністрації визначено права, обов'язки та основні завдання вказаного підрозділу [7].

Посадове регламентування здійснюється шляхом розробки штатного розкладу та посадових інструкцій, що встановлюють перелік посад і основні вимоги щодо їх заміщення, виконання посадових обов'язків. Наприклад, п. 3 наказу ДСНС «Про утворення підрозділів Головного управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій у м. Києві» від 23 квітня 2013 р. № 179 затверджено штатні розклади Центру забезпечення діяльності, Оперативно-координаційного центру, Дослідно-випробувальної лабораторії, Центру оперативного зв'язку телекомунікаційних систем та інформаційних технологій [8]. В свою чергу, посадові інструкції в залежності від посади у конкретному підрозділі органу виконавчої влади затверджується керівником даного органу.

Розпорядчі методи відображають поточне використання встановлених організаційних зв'язків, їх часткове коригування в разі зміни умов роботи. В основу розпорядчого впливу покладено повноваження органів виконавчої влади, закріплені в установленому порядку їх права та обов'язки. Прикладом реалізації розпорядчого методу забезпечення безпеки пасажирських перевезень автомобільним транспортом можна назвати прийняття Укртрансінспекцією наказу «Про анулювання свідоцтва про атестацію автостанції» від 28 лютого 2013 р. № 179 [9], яким анульовано свідоцтва про атестацію та виключено з переліку автостанції ПАТ «Одесаавтотранс» у зв'язку з невиконанням останнім вимог пункту 2.10 Порядку регулювання діяльності автостанцій, затвердженого наказом Міністерства транспорту та зв'язку України від 27 вересня 2010 р. № 700 [10].

Нормативні методи полягають у встановленні нормативів, які є орієнтиром в діяльності суб'єктів забезпечення безпеки пасажирських перевезень автомобільним транспортом. Формою вираження нормативного впливу є встановлення меж, обмежень та відхилень.

Нормативний метод щодо забезпечення безпеки пасажирських перевезень автомобільним транспортом знаходить свій прояв у прийнятті стандартів. Так, згідно підпункту 4.1.5 Положення про Міністерство інфраструктури України, останнє відповідно до покладених на нього завдань затверджує галузеві стандарти, технічні умови та будівельні норми. Так, в сфері забезпечення безпеки пасажирських перевезень автомобільним транспортом затверджений ДСТУ 60.2-00017584-011-2001 «Засоби транспортні дорожні. Технічні вимоги до безпечності конструкції автобусів загального призначення, які знаходяться в експлуатації».

Адміністративні методи використовуються разом з економічними, які виступають способами чи засобами економічного чи непрямого впливу з боку суб'єктів державно-управ-

лінської діяльності на відповідні об'єкти управління через їх інтереси. Застосування економічних методів означає формування таких економічних умов та стимулів, які створюють у виконавців зацікавленість в кінцевому результаті. При цьому об'єкти управління не отримують обов'язкових вказівок, а отримують можливість проявити ініціативу у виборі засобів діяльності для реалізації своїх матеріальних інтересів [4, с. 166].

Т. О. Коломоєць зазначає, що економічні методи знаходять свій прояв у прийнятті законів з фінансово-економічних питань, формування грошово-кредитних відносин з метою створення оптимальних умов, що забезпечують досягнення високих економічних результатів, а при визначенні співвідношення адміністративних та економічних методів діяльності слід враховувати, що ці методи практично використовуються одними й тими ж суб'єктами та застосовуються щодо одних і тих самих об'єктів та використовуються з єдиною кінцевою метою – реалізація впливу суб'єкта, наділеного певними повноваженнями, на об'єкт [6, с. 145-146].

Необхідно наголосити, що більшість пільг, преференцій і програм, спрямованих на підвищення безпеки пасажирських перевезень, не реалізуються належним чином. Кошти, отримані внаслідок позитивного впливу економічних пільг, використовуються не за призначенням. Економічні методи в сучасних умовах справлятимуть необхідний ефект тільки при їх поєднанні із адміністративними методами: держава має контролювати дотримання умов, за яких надаватимуться подібні пільги та преференції.

Враховуючи позиції таких вчених-адміністративістів, як В. Б. Авер'янов, О. Ф. Андрийко, Ю. П. Битяк, В. М. Гаращук, В. Г. Горшеньов, О. П. Рябченко, можна визначити контроль як адміністративно-правовий метод, що полягає у сукупності дій суб'єктів зі спостереження за функціонуванням об'єкту контролю з метою отримання об'єктивної та достовірної інформації про нього, надання допомоги підконтрольній структурі у поновленні законності, дисципліни, встановленні причин та умов, що сприяють порушенню вимог правових норм з можливістю втручання в оперативну діяльність підконтрольного об'єкту шляхом проведення перевірок (ревізій). Зазначений підхід дозволяє розкрити зміст контролю як методу забезпечення безпеки пасажирських перевезень автомобільним транспортом, використовуючи при цьому традиційний поділ його на види: парламентський контроль, державний контроль, громадський контроль, судовий контроль [11, с. 62] тощо.

Парламентський контроль здійснює Верховна Рада України, яка діє без будь-яких доручень безпосередньо на підставі Конституції і законів України, в межах власної компетенції. Основним об'єктом парламентського контролю є забезпечення конституційних прав, свобод та обов'язків людини і громадянина, чинне місце серед яких займають право на безпеку особистості, право власності, які мають безпосереднє відношення до забезпечення безпеки пасажирських перевезень автомобільним транспортом.

Державний контроль здійснюється в межах діяльності більшості суб'єктів забезпечення безпеки пасажирських перевезень автомобільним транспортом, що є органами державної влади. Так, наприклад, контрольні повноваження Укртрансінспекції щодо забезпечення безпеки пасажирських перевезень автомобільним транспортом передбачені підпунктами 6-9, 12, 23-25 пункту, 4.2 та підпункти 4, 9 пункту 4.3 Положення Про Державну інспекцію України з безпеки на наземному транспорті. Процедурні ж аспекти здійснення Укртрансінспекцією державного контролю за додержанням суб'єктами господарювання, які провадять діяльність у сфері автомобільного транспорту, вимог законодавства про автомобільний транспорт, норм та стандартів щодо організації перевезень пасажирів і вантажів автомобільним транспортом, норм міжнародних договорів про міжнародне автомобільне сполучення, наявністю відповідних ліцензій і ліцензійних карток, виконанням ними ліцензійних умов, а також процедуру здійснення державного контролю за забезпеченням такими суб'єктами господарювання безпеки автомобільних перевезень визначено Порядком здійснення державного контролю на автомобільному транспорті, затвердженому Постановою Кабінету Міністрів України від 8 листопада 2006 р. № 1567. Згідно зазначеного порядку державний контроль на автомобільному транспорті здійснюється шляхом проведення планових, позапланових та рейдових перевірок [12].

Важливим для забезпечення безпеки пасажирських перевезень автомобільним транспортом є здійснення громадського контролю в даній сфері. Звичайно, назвати дії громадян відповідно до Закону України «Про звернення громадян» [13] контролем можна умовно, адже контрольні повноваження обмежуються виявленням правопорушень та передачею інформації про них компетентним органам, але ж звернення громадян виступає своєрідним підґрунтям для реформування чинного законодавства, яке в тому числі регулює забезпечення безпеки пасажирських перевезень автомобільним транспортом. Більше того, громадський контроль, на сьогодні, є ефективним засобом боротьби з корупцією в органах публічної влади та зловживаннями в діяльності посадових осіб.

Маємо відзначити, що у адміністративно-правовій літературі доволі поширеним є використання поняття судового контролю як специфічного виду контролю в сфері державного управління (регулювання) [4, с. 268-271]. Його основна особливість полягає в тому, що здійснюється не систематично, не повсякденно, як, наприклад, контроль з боку спеціалізованих контролюючих органів або прокурорський нагляд за законністю в державному управлінні, а періодично під час розгляду справ (адміністративних, цивільних, кримінальних).

Застосування нагляду як методу регулювання забезпечення безпеки пасажирських перевезень автомобільним транспортом є притаманним для органів прокуратури. Так, згідно ст. 4 Закону України «Про прокуратуру» діяльність органів прокуратури спрямована на всемірне утвердження верховенства закону, зміцнення правопорядку і має своїм завданням (завданням прокурорського нагляду) захист від неправомірних посягань гарантованих Конституцією, іншими законами України та міжнародними правовими актами соціально-економічних, політичних, особистих прав і свобод людини та громадянина.

Предметом нагляду за додержанням і застосуванням законів в тому числі у сфері забезпечення безпеки пасажирських перевезень автомобільним транспортом є: 1) відповідність актів, які видаються всіма органами, підприємствами, установами, організаціями та посадовими особами, вимогам Конституції України та чинним законам; 2) додержання законів про недоторканність особи, соціально-економічні, політичні, особисті права і свободи громадян, захист їх честі і гідності, якщо законом не передбачений інший порядок захисту цих прав; 3) додержання законів, що стосуються економічних, міжнаціональних відносин, охорони навколишнього середовища, митниці та зовнішньоекономічної діяльності.

Окрему групу методів забезпечення безпеки пасажирських перевезень автомобільним транспортом складають переконання та примус, їх переважно визначають як універсальні методи державного управління. Методи переконання і примусу взаємопов'язані, мають об'єктивний характер, між ними існує діалектична єдність, ступінь їх використання визначається рівнем розвитку суспільних відносин [4, с. 148], це елементи механізму забезпечення належної поведінки у суспільних відносинах, що складаються, зокрема і у сфері забезпечення безпеки пасажирських перевезень автомобільним транспортом [14, с. 10].

Переконання – це діяльність державних і недержавних суб'єктів, скерована на формування в окремих осіб і соціальних груп необхідності добровільного дотримання соціальних норм, які діють у сфері перевезень пасажирів автомобільним транспортом. Переконання як метод означає моральний, психологічний, матеріальний вплив суб'єкта забезпечення безпеки пасажирських перевезень на волю і поведінку людей, який породжує, зміцнює і розвиває свідомість, що відповідає цілям і завданням, які стоять перед системою пасажирських перевезень автомобільним транспортом, спонукає до усвідомлених дій щодо забезпечення пасажирських перевезень [15, с. 33]. При впливі на свідомість людей шляхом переконання в особи з'являються внутрішні моральні стимули, потреби в необхідності дотриманні норм та правил. Сутність переконання полягає в тому, що воно є методом впливу на суспільні відносини, а його зміст включає комплекс різноманітних конкретних форм впливу на свідомість і поведінку людей.

Основними формами переконання, що направлені на забезпечення безпеки пасажирських перевезень автомобільним транспортом виступають: організація державних і громадських заходів, спрямованих на розв'язання конкретних завдань (проведення галузевих

семінарів, зборів, конференцій, виставок та презентацій тощо); виховання (економічне, правове, моральне та ін.); особистий приклад; роз'яснення законів, інших нормативних актів з питань забезпечення безпеки пасажирських перевезень автомобільним транспортом (усне, через ЗМІ, шляхом видання кіно-, відео- і друкованої продукції); популяризація технічних і юридичних знань в галузі дорожнього руху, пропагування правил дорожнього руху шляхом проведення оглядів, конкурсів, змагань тощо; інструктаж осіб підпорядкованого апарату й громадськості.

Державний примус характеризується тим, що цей метод державного впливу є допоміжним, має здійснюватися на основі переконання та лише після застосування переконання. Адміністративний примус виступає одним із видів державного примусу [4, с. 168-169]. Необхідно підкреслити, що примус, на відміну від переконання – це діяльність державних і недержавних суб'єктів, скерована на підпорядкування волі окремих осіб і соціальних груп щодо дотримання соціальних норм, які діють у сфері пасажирських перевезень автомобільним транспортом. Мета примусу досягається шляхом «завдання особі морального, матеріального чи фізичного обмеження, або його особистим та майновим правом» [16, с. 29].

Для визначення заходів адміністративного примусу у діяльності суб'єктів забезпечення безпеки пасажирських перевезень автомобільним транспортом маємо виходити з нормативно встановлених прав (повноважень) даного органу.

Проаналізувавши положення законодавства до заходів адміністративного примусу щодо забезпечення безпеки пасажирських перевезень автомобільним транспортом у діяльності ДАІ необхідно віднести: 1) вимогу припинити протиправну поведінку; 2) перевірку документів, що посвідчують особу; документації, що свідчить про дотримання правил, норм та стандартів, що стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху і охорони довкілля; 3) адміністративне затримання; 4) доставлення порушника; 5) особистий огляд; 6) огляд речей, вантажів, багажу, транспортних засобів; 7) вилучення речей і документів; 8) накладення адміністративних стягнень, передбачених КУАП; 9) внесення подань до державних органів, підприємств, установ, організацій, посадовим особам про необхідність усунення причин та умов, які сприяли вчиненню правопорушень; 10) давання обов'язкових до виконання приписів про усунення порушень законодавства, в тому числі правил, норм та стандартів, що стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху; 11) тимчасове обмеження доступу громадян на окремі ділянки місцевості чи об'єкти (блокування районів місцевості, окремих споруд та об'єктів); 12) обмеження (заборону) руху транспорту і пішоходів на окремих ділянках вулиць і автомобільних шляхів; 13) зупинку транспортних засобів; 14) відсторонення водіїв від керування транспортними засобами і огляд їх на стан сп'яніння; 15) заборону експлуатації транспортних засобів; 16) заборону встановлення та експлуатацію технічних засобів регулювання дорожнього руху, кіосків, панно, рекламоносіїв, плакатів, транспарантів, що не відповідають вимогам правил, норм та стандартів з безпеки дорожнього руху; 17) затримання і доставлення транспортних засобів для тимчасового зберігання на спеціальних майданчиках чи стоянках; 18) обмеження і заборону на проведення ремонтно-будівельних та інших робіт на вулицях і шляхах; 19) використання транспортних засобів, а також засобів зв'язку, які належать підприємствам, установам, організаціям.

До заходів адміністративного примусу у діяльності Укртрансінспекції, виходячи зі змісту п. 6 Положення про Державну інспекцію України з безпеки на наземному транспорті та Порядку здійснення державного контролю на автомобільному транспорті, можна віднести: 1) накладення адміністративних стягнень, передбачених КУАП; 2) зупинку транспортних засобів; 3) застосування фінансових санкцій; 4) винесення припису щодо усунення порушень законодавства про автомобільний транспорт; 5) безперешкодне відвідування суб'єктів господарювання; 6) вжиття заходів до обмеження надання суб'єктом господарювання певних послуг (виконання робіт); 7) прийняття рішення щодо введення обмежень у русі, вирубки дерев або інших зелених насаджень у смузі відведення автомобільної дороги загального користування; 8) прийняття рішення щодо демонтування технічних засобів та рекламоносіїв, що встановлені в межах смуги відведення автомобільної дороги з порушен-

ням вимог законодавства; 9) встановлення сезонних обмежень на рух великогазових та/або великогабаритних транспортних засобів за певними маршрутами чи на окремих ділянках автомобільних доріг за такими маршрутами.

Висновки. Таким чином, під методами забезпечення безпеки пасажирських перевезень автомобільним транспортом необхідно розуміти сукупність різноманітних способів, прийомів та засобів здійснення безпосереднього й цілеспрямованого впливу суб'єктів забезпечення безпеки пасажирських перевезень на загрози, що можуть виникати у зв'язку зі здійсненням вказаних перевезень.

Сукупність методів забезпечення безпеки пасажирських перевезень автомобільним транспортом у різних суб'єктів відрізняється. Можливість застосування тих або інших методів залежить від правового положення останніх і визначається для кожного суб'єкта окремо його компетенцією. Обсяг компетенції, поряд із правами, обов'язками, відповідальністю й іншими елементами правового статусу, встановлює види і характер методів, які використовуються для реалізації функцій і досягнення цілей, що стоять перед конкретними суб'єктами забезпечення безпеки пасажирських перевезень автомобільним транспортом.

Список використаних джерел:

1. Івченко А. О. Глумачний словник української мови / А. О. Івченко. – Харків: Фоліо, 2001. – 540 с.
2. Совершенствование аппарата государственного управления: Конституционный аспект / Под. общ. ред. В. В. Цветкова. – К. : Наук. думка, 1982. – 548 с.
3. Пирожкова, Ю. В. Адміністративно-правове регулювання у сфері автомобілебудування в Україні: дис. канд. юрид. наук: 11.00.07 / Ю. В. Пирожкова. – Запоріжжя, 2007. – 223 с.
4. Адміністративне право України: [підручник] / Ю. П. Битяк, В. М. Гарашук, О. В. Дьяченко та ін.; за ред. Ю. П. Битяка. – К. : Юрінком Інтер, 2007. – 544 с.
5. Адміністративне право України. Академічний курс: підруч. у двох томах / Під заг. ред. В. Б. Авер'янова (голова) та ін. – К. : ТОВ «Юрид. думка». – Т. 1: Загальна частина. – 2007. – 592 с.
6. Адміністративне право України: [підручник] / За заг. ред. Т. О. Коломoeць. – К. : Істина, 2012. – 528 с.
7. Про Департамент інноваційного розвитку промисловості Харківської обласної державної адміністрації: положення затверджене розпорядженням голови обласної державної адміністрації від 23.12.2014 № 676 / Офіційний сайт Харківської обласної державної адміністрації [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://kharkivoda.gov.ua/ru/article/view/id/97/>.
8. Про утворення підрозділів Головного управління ДСНС у м. Києві: наказ Державної служби надзвичайних ситуацій від 23.04.2013 № 179 // Офіційний сайт Державної служби України з надзвичайних ситуацій [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mns.gov.ua/files/2013/5/6/179.pdf>.
9. Про анулювання свідоцтва про атестацію автостанцій: наказ Державної інспекції України з безпеки на наземному транспорті від 28.02.2013 № 179 / Офіційний сайт Державної інспекції України з безпеки на наземному транспорті [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uti.gov.ua/transinsp/uk/publish/article/54507>.
10. Порядок регулювання діяльності автостанцій: наказ Міністерства транспорту та зв'язку України від 27.09.2010 № 700 // Офіційний вісник України. – 2010. – № 87. – Ст. 133.
11. Собакарь А. О. Співвідношення контролю та нагляду як функцій публічного управління / А. О. Собакарь // Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності. – 2010. – № 2. – С. 58-63.
12. Про затвердження порядку здійснення державного контролю на автомобільному транспорті: постанова Кабінету Міністрів України від 08.11.2006 № 1567 // Офіційний вісник України. – 2006. – № 45. – Ст. 68.
13. Про звернення громадян: Закон України від 02 жовтня 1996 року // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 47. – Ст. 256.

14. Бахрах Д. Н. Административное право России: [учебник] / Д. Н. Бахрах. – М. : Норма, Инфра-М, 2002. – 620 с.

15. Адміністративна діяльність: навчальний посібник / За заг. ред. О. І. Остапенка. – Львів: ЛІВС, 2002. – 252 с.

16. Ключніченко А. П. Міри адміністративного примусу, що застосовуються міліцією / А. П. Ключніченко. – К., 1977. – 239 с.

ЛУКАЧ І. В.,
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри господарського права
(Київський національний університет
імені Тараса Шевченка)

УДК 346.16

КОРПОРАТИВНА СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЯК ОСНОВА РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО КОРПОРАТИВНОГО ПРАВА

Теорія корпоративної соціальної відповідальності набула поширення в країнах ЄС. З огляду на міжнародний досвід та соціальну спрямованість економіки України має бути розроблена програма з розвитку КСВ у рамках корпоративного права.

Ключові слова: корпоративна соціальна відповідальність, корпоративне право, корпоративні правовідносини, корпорація, правове регулювання соціальної відповідальності бізнесу, соціальне підприємство.

Теория корпоративной социальной ответственности получила распространение в странах ЕС. Учитывая международный опыт и социальную направленность экономики Украины, должна быть разработана программа по развитию КСО в рамках корпоративного права.

Ключевые слова: корпоративная социальная ответственность, корпоративное право, корпоративные правоотношения, корпорация, правовое регулирование социальной ответственности бизнеса, социальное предприятие.

The theory of corporate social responsibility has spread in the EU. Given the international experience and the social orientation of Ukraine's economy, a program of the development of CSR within corporate law must be made.

Key words: corporate social responsibility, corporate law, corporate legal relations, corporation, legal regulation of social responsibility, social enterprise.

Вступ. Віхою в історії корпоративного права стала наукова розробка напряму корпоративної соціальної відповідальності, який був наслідком великих потрясінь, які спіткали світ – Великої депресії та Другої світової війни [1, с. 226]. В останнє десятиліття теорія КСВ набувала надзвичайної популярності як у економістів, так і у політиків США та ЄС. Зауважимо, що КСВ в Україні базується на ч. 4 ст. 13 Конституції України, якою встановлено, що

